

Onderwerp

Koersdocument Omgevingsvisie, Blik op de Toekomst

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. Als kader voor de uitwerking van de ontwerp-Omgevingsvisie het Koersdocument vast te stellen met daarin de volgende hoofdlijnen:

- a) Het wensbeeld Flevoland in balans in 2050 met daarin: een complete samenleving; een weerbare en toekomstbestendige economie; en een robuust polderraamwerk dat bijdraagt aan toekomstbestendige bodem-, water- en natuursystemen, met een duurzame landbouwsector.
- b) De strategie sterke leefregio's met daarin: netwerken van onderling goed bereikbare vitale steden en dorpen die elkaar aanvullen en versterken; sterke gemeenschappen met gezonde, actieve en betrokken inwoners; een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen voor het dagelijks leven; goed bereikbaar werk en goed bereikbare voorzieningen; en ruimte om te recreëren.
- c) De strategie innovatieve economische ecosystemen met daarin: een weerbare en toekomstbestendige economie waarin wonen en werken in balans zijn; innovatieve economische ecosystemen gekoppeld aan hotspots met een scherp profiel; en digitalisering, innovatie en technologie als randvoorwaardelijkheid voor toekomstbestendige economische ecosystemen.
- d) De strategie robuust polderraamwerk met daarin: samenhang met een robuust natuurlijk fundament; voldoende ruimte voor landbouw; een veerkrachtig watersysteem; en een goed verbonden en kwalitatief ecologisch natuurnetwerk.

2. Doelstelling programmabegroting

De ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie past binnen het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, wonen en landschap van de Programmabegroting. Tevens is het opgenomen in het coalitieakkoord 2023 - 2027 "Toekomst voor het nieuwe land".

2. Eerdere behandeling

Op 24 april 2024 hebben uw Staten met het vaststellen van het Statenvoorstel 'Vaststelling participatieplan en kaders voor omgevingsvisie Flevoland' ([Provinciale Staten 24 april 2024 15:30:00, Provincie Flevoland](#)) de kaders vastgesteld voor het opstellen van een nieuwe omgevingsvisie. Door uw Staten zijn tevens een aantal bouwstenen vastgesteld voor de Omgevingsvisie.

Hieropvolgend hebben er beeldvormende sessies plaatsgevonden om te informeren over de voortgang en om richting te vragen voor de uitwerking van een Ontwerp Omgevingsvisie. In de verkenningsfase hebt u middels 'peilen en toetsen' kunnen aangeven hoe de sturingsvraagstukken betrokken moeten worden bij de totstandkoming van de nieuwe omgevingsvisie. In de scenariofase bent u

Provinciale Staten

17 december 2025

Agendapunt

Lelystad

28 oktober 2025

Registratienummer

3443769

Expertiseteam

ETRL

Portefeuillehouder

Müller, E.T.M.

Routing

Commissie Ruimte, Natuur en

Duurzaamheid:

26 november 2025

3 december 2025

geïnformeerd over vier scenario's die de hoeken van het speelveld verkennen voor de toekomst van Flevoland. Meest recent zijn de perspectieven voor de ontwikkeling van Flevoland besproken. De drie gepresenteerde ruimtelijke perspectieven bestonden uit een concretere en realistische uitwerking van de scenario's. Tijdens deze bijeenkomst heeft de commissie aangegeven welke perspectieven en onderdelen meer en minder aanspreken.

Op basis van de voorkeuren die tijdens deze bijeenkomsten zijn meegegeven, het participatieproces en inzichten vanuit de groeiende Omgevingseffectrapportage (o.e.r.) komt een richting naar voren die we hebben vertaald naar een Koersdocument. Wij vragen uw Staten of u zich herkent in de voorgestelde koers als kader voor de verdere uitwerking van de ontwerp-Omgevingsvisie.

3. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Het vaststellen van de Omgevingsvisie is de bevoegdheid van Provinciale Staten (artikel 3.1 tweede lid Omgevingswet). Met het vaststellen van de startnotitie hebben uw Staten de kaders vastgesteld voor de ontwikkeling van een nieuwe Omgevingsvisie.

Na een aantal beeldvormende rondes wordt u nu gevraagd om kader voor de uitwerking van de ontwerp-Omgevingsvisie vast te stellen. Het doel van de behandeling is uw Staten te vragen of u de voorgestelde koers voor de uitwerking van de ontwerp-Omgevingsvisie onderschrijft.

4. Verdere behandeling PS

De ontwerp-Omgevingsvisie wordt uitgewerkt binnen de kaders van het door uw Staten vastgestelde koersdocument en de eerder vastgestelde bouwstenen. Deze ontwerp-Omgevingsvisie wordt samen met de Omgevingseffectrapportage vrijgegeven voor inspraak door Gedeputeerde Staten. Uw Staten zullen in een technische sessie geïnformeerd worden over de ontwerp-Omgevingsvisie. Na de inspraakperiode wordt beoordeeld of er zienswijzen zijn die aanleiding geven tot het aanpassen van de ontwerp-Omgevingsvisie. Dit wordt verwerkt in een antwoordnota. Vervolgens wordt de Omgevingsvisie, samen met deze antwoordnota en de Omgevingseffectrapportage aan uw Staten voorgelegd ter besluitvorming.

5. Korte toelichting op voorstel

Uw Staten worden gevraagd om het wensbeeld voor Flevoland in 2050 en drie strategieën om dat wensbeeld te bereiken vast te stellen als kaders voor de uitwerking van de ontwerp-Omgevingsvisie. Het wensbeeld beschrijft waar Flevoland in 2050 staat. Om dat wensbeeld te bereiken, worden drie strategieën voorgesteld. Deze strategieën concretiseren wat de provincie wil bereiken en welke keuzes daarvoor nodig zijn. Hiermee geeft u richting aan de inhoud van de Omgevingsvisie en de keuzes voor de fysieke leefomgeving die in de Omgevingsvisie gemaakt worden.

6. Beoogd effect

In het Koersdocument stellen we de inhoudelijke richting voor waarop instemming wordt gevraagd aan uw Staten, zodat de ontwerp-Omgevingsvisie binnen die kaders uitgewerkt kan worden. Het wensbeeld, de drie strategieën en bijhorende keuzes zijn zo ontwikkeld dat ze onderling samenhangend zijn en beogen om Flevoland in balans te brengen. Het doel van dit voorstel is het borgen van de bovengenoemde samenhang voor de verdere uitwerking in de ontwerp-Omgevingsvisie.

De Omgevingsvisie is het strategische beleidsinstrument van de provincie voor het benutten en beschermen van de fysieke leefomgeving en hierop integraal te sturen. De huidige omgevingsvisie FlevolandStraks biedt hier de juiste handvaten niet meer voor. Om het toenemend aantal complexe opgaven het hoofd te bieden, is er meer behoefte aan sturing, regie en samenhang tussen opgaven. Daarom is het beoogde effect van de nieuwe Omgevingsvisie het aanreiken van concrete sturingsmogelijkheden op integrale doelstellingen en ruimtelijke ordening, waarmee de provincie regie neemt, richting geeft aan ontwikkeling en koersvast keuzes maakt voor een toekomstbestendig

Flevoland. De visie vormt een fundament voor het maken van afwegingen en het stellen van prioriteiten, met meer aandacht voor uitvoering en gebiedsgericht werken.

Met de Omgevingsvisie zetten we de eerste stap voor de logische inrichting van het 'beleidshuis' met een samenhangende inzet van de instrumenten van de Omgevingswet voor een sturend en uitvoeringsgericht omgevingsbeleid. Het beleidshuis (de instrumentenmix van de Omgevingsvisie, de Omgevingsprogramma's en de Omgevingsverordening) is een vorm om integraal, doelgericht provinciaal omgevingsbeleid in samenhang te brengen. Het werken met het beleidshuis draagt bij aan een duidelijke, transparante en efficiënte sturing op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Met actueel en transparant omgevingsbeleid is de provincie een betrouwbare partner voor bewoners, ondernemers en medeoverheden.

Om te komen tot de uitvoering van beleid, kan de provincie in een of meerdere programma's een nadere uitwerking doen op basis van de richting die in de visie is vastgelegd. Een programma kan door de provincie alleen worden vastgesteld of interbestuurlijk met andere overheden.

De omgevingsverordening bevat de algemeen verbindende voorschriften van de provincie. Het bepaalt de externe werking van het provinciale beleid door verplichtingen aan medeoverheden, burgers en bedrijven op te leggen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan uitbreidingsrichtingen voor het stedelijk gebied, toegestane functies op locaties of vergunningplichten.

Door deze instrumenten in samenhang te ontwikkelen en de ambities uit de visie door te vertalen naar omgevingsprogramma's en de omgevingsverordening, kan de provincie een sturend omgevingsbeleid gaan voeren.

7. Argumenten

1.a.1 Flevoland heeft een opgave om in balans te komen

De snelle groei van Flevoland heeft geleid tot de uitdaging om wonen, werken en voorzieningen in balans te krijgen. Hier zullen we dus regie op moeten voeren en bewuste samenhangende keuzes in maken. Ook in balans met andere grote uitdagingen die onder andere gaan over groei en schaarste in ruimte, samenleving en klimaat.

1.b.1 De provincie maakt met sterke leefregio's optimaal gebruik van haar ligging te midden van Nederland

De Flevolandse kernen maken onderdeel uit van sterk uiteenlopende stedelijke regio's. Door op deze verscheidenheid aan stedelijke regio's in te zetten benut Flevoland haar centrale ligging tussen de Randstad en het oosten en noorden van Nederland. Met een alzijdige oriëntatie en sterkere aansluiting op deze stedelijke regio's wordt nabijheid vergroot. De Flevolandse positie in ruimtelijke, economische en functionele zin versterken we binnen een leefregio.

1.b.2 Binnen een leefregio is er sprake van een goede samenhang tussen woningen, werk en voorzieningen

De leefregio's sluiten aan bij de dagelijkse leefwereld van de inwoners. Daarbij kunnen de grote en kleine kernen binnen een leefregio gebruik maken van elkaars kracht door onderlinge verwevenheid tussen wonen, werken, voorzieningen, bereikbaarheid en omliggende landschappen te optimaliseren. Zo bieden de kleine kernen een meer landelijk woonmilieu, terwijl de grotere kernen voorzien in een aanbod van bovenlokale voorzieningen.

1.b.3 De verstedelijkingsopgave wordt meer verspreid over de provincie

Door in te zetten op een sterkere spreiding van verstedelijking binnen Flevoland met bewuste keuzes voor inbreiding en uitbreiding van kernen benutten we de energie-, spoor- en weginfrastructuur beter en tegelijkertijd zorgt spreiden voor een impuls in bestaande centra.

1.c.1 Innovatieve economische ecosystemen dragen bij aan een weerbare en toekomstbestendige economie

We zetten in op vijf innovatieve economische ecosystemen. De voorgestelde innovatieve economische ecosystemen ondersteunen economische transitie en vergroten de internationale concurrentiekracht. Flevoland positioneert zich nadrukkelijk in het Europese speelveld.

1.c.2 Clustering van bedrijvigheid op hotspots zorgt voor koppelkansen

Door bedrijvigheid die gelijksoortig of complementair aan elkaar is te bundelen op een locatie met een sterk profiel, ontstaan er kansen voor het versterken van samenwerking, synergie, kennisuitwisseling en innovatie-ontwikkeling.

1.c.3 Met clustering op hotspots kan gezorgd worden voor goede vestigingsvoorwaarden

Op hotspots wordt ingezet op goede vestigingsvoorwaarden, zoals de beschikbaarheid van voldoende energie, water en (digitale) infrastructuur. Hiermee ontstaat op deze hotspots een aantrekkelijk vestigingsklimaat. We sturen op bedrijven die de ecosystemen versterken.

1.d.1 Het oorspronkelijke ontwerp van de polders loopt tegen haar grenzen aan, een robuust polder-raamwerk maakt Flevoland toekomstbestendig

De grote maatschappelijke opgaven vragen om robuuste oplossingen en hebben grote ruimteclaims (denk landbouw, water, natuur) en zijn niet goed inpasbaar zonder de herkenbaarheid van het polderontwerp aan te tasten. Door het toevoegen van nieuwe ontwerpprincipes blijft de polder herkenbaar, terwijl er ruimte ontstaat voor doorontwikkeling.

8. Kanttekeningen

1.1 Het wensbeeld en de drie strategieën zijn niet allesomvattend

In dit voorstel worden met het wensbeeld en de drie strategieën de hoofdlijnen vastgesteld die richting geven aan de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. De provincie heeft een breed scala aan andere (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden, die eveneens van groot belang zijn, zoals kunst, cultuur, milieukwaliteiten en recreatie en toerisme. Deze taken worden in dit voorstel niet expliciet uitgelicht, maar krijgen een volwaardige plek in de ontwerp-Omgevingsvisie, waar ze nader worden uitgewerkt en toegelicht. Het huidige voorstel is daarmee geen volledige weergave van alle provinciale verantwoordelijkheden, maar een weergave van de belangrijkste strategische keuzes. Instemming met de voorgestelde strategische keuzes is nodig om de ontwerp-Omgevingsvisie verder uit te werken.

1.2 Het voorleggen van een Koersdocument wijkt wat betreft proces af van de Startnotitie

Anders dan was vastgesteld in de Startnotitie, leggen wij u een Koersdocument voor in plaats van een Keuzedocument. De reden daarvoor is dat er al een duidelijke richting lijkt te zijn ontstaan als voorkeur tijdens de eerdere bijeenkomsten met Uw Staten. De voorlopige resultaten uit het groeiend OER ondersteunen deze richting. Daarom toetsen wij deze richting bij u en stellen wij u voor de kaders voor de nieuwe Omgevingsvisie te bepalen door het Koersdocument vast te stellen.

9. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:
Koersdocument Omgevingsvisie Flevoland	3450557
Groeiend Omgevingseffectrapport – Perspectievenbeoordeling – Omgevingsvisie Flevoland	3446031
Participatieverslag Toekomstpuzzel Flevoland A3 ¹	3449931

¹ Digitaal toegankelijke versie 'Participatieverslag Toekomstpuzzel Flevoland' zal worden gepubliceerd op de website en via de e-mail verstuurd worden naar participanten